

آموزش ترافیک به گروه های مختلف سنی کودکان

*****

معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری قزوین

مدیریت امور فرهنگی و آموزش

مقدمه :

جامعه ما مدام در حال تغییر است. شهرها در حال رشد هستند، حمل و نقل مدارس در حال تغییر است، زیرساخت ها بازسازی می شوند، و در نتیجه محیط اطراف کودکان نیز در حال تغییر است. کودکان در سال های اخیر نفوذ بیشتری پیدا کرده اند و این یعنی نقش والدین همواره در حال تغییر است. با این وجود شکی نیست که هنوز نقش والدین در تامین امنیت فرزندان در ترافیک حائز اهمیت است. مسئولیت دادن به فرزندان مهم است زیرا باعث می شود آن ها به افرادی قوی و مستقل تبدیل شوند و بتوانند تصمیمات عاقلانه بگیرند؛ اما نکته مهم این است که باید مسئولیتی را به آن ها واگذار کنیم که قادر به انجام آن هستند.

آموزش ایمنی ترافیک در مدارس مختلف بسیار متفاوت است و طی چند سال اخیر هم تغییر کرده است. در گذشته، مدارس بر "آموزش کودکان نسبت به حفظ ایمنی خود" تاکید داشتند. امروزه، مدارس به کودکان کمک می کنند تا بر اساس تجربیات و بلوغ فکری خود با خطرات ترافیک آشنا شوند.

متخصصان حوزه ایمنی کودکان در ترافیک، همواره تایید کرده اند که مسئولیت ایمنی کودکان در ترافیک بر عهده بزرگترها است. کودکان کم سن و سال درباره روابط علت و معلولی چیز زیادی نمی دانند. کودکان تجربه و درک الزم برای حرکت در ترافیک را ندارند. آن ها می توانند یاد بگیرند که چطور با شرایط مختلف مواجه شوند، اما اغلب قدرت قضاوت ندارند. کودکان تا سنین 8-10 سالگی به ثبات کامل نرسیده اند. ممکن است یک روز در ترافیک کامال محتاطانه رفتار کنند، اما روز بعد به دنبال تویی، ناگهان به وسط خیابان بپرند و کامل نسبت به ترافیک بی توجه باشند.

در گذشته، ما از دید رانندگانی بالغ به قضایا نگاه می کردیم و فکر می کردیم که می توانیم تنها با یاد دادن قوانین و معنای علائم راهنمایی و رانندگی به کودکان باعث شویم در ترافیک رفتار محتاطانه از خود نشان دهند. اکنون می دانیم که باید درک کودکان از نحوه عملکرد ترافیک را بالا ببریم. بسیاری از والدین به کودکان خود یاد می دهند که چگونه از خیابان عبور کنند: "به چپ نگاه کن، سپس به راست نگاه کن و دوباره به چپ نگاه کن." به عبارت دیگر کودکان از سنین پایین یاد می گیرند که برای عبور از خیابان چه کار باید کنند، اما علت این کار را نمی دانند و همین باعث می شود که به راحتی آن را فراموش کنند.

محیط ترافیکی اغلب بسیار پیچیده است و درک آن برای کودکان دشوار است زیرا برای بررسی محیط اطراف خود کوچک هستند و توانایی های محدودی دارند. به عبارت دیگر، کودکان هم از نظر جسمی و هم از نظر ذهنی فاقد توانایی های لازم برای مواجه شدن با محیط ترافیکی پیچیده موجود هستند. عبور از خیابان مستلزم در نظر داشتن چندین چیز است که کودکان قادر به انجام آن نیستند. دید جانبی کودکان تا سن 15-16 سالگی کامل نشده است. نمی توانند تشخیص دهند که صدا در حال دور شدن یا نزدیک شدن است. نمی توانند آن طرف ماشین ها را مانند بزرگترها ببینند. آن ها کوچک هستند و دیدنشان در ترافیک دشوار است. بازی خود را به داخل خیابان می آورند و نمی توانند مانند بزرگترها فاصله و سرعت ماشین را تشخیص دهند.

در این مطلب سعی شده است بایدها و نبایدهای ترافیکی مربوط به کودکان بر اساس گروه های مختلف سنی آنها ارائه گردد تا به والدین، متولیان مدارس و مهدهای کودک در آموزش مفاهیم ترافیکی به این قشر کمک نموده و با دقت و وسواس بیشتری این موضوع را مورد توجه و عمل قرار دهند.

آموزش کودکان تا 4 سال :

در این سن برای این که کودکان مسئول حفظ ایمنی خود باشند بسیار کوچک هستند، باید به آن ها موارد زیر آموزش داده شود:

- دست کودکان بزرگتر از خود یا افراد بزرگسال را در نزدیکی خیابان بگیرند.
- فقط در پیاده رو راه بروند.
- در مکان های ایمن (دور از خیابان) و جلوی چشم بزرگسالان بازی کنند.
- یک سری لغات واصطلاحات ساده مربوط به ایمنی ترافیک را یاد بگیرند.
- تشخیص دهند که خیابان قبل از هرچیز، محل ترافیک است و نه عبور رهگذران.
- تشخیص دهند که خیابان ها خطرناک هستند.
- بدانند قبل عبور از خیابان باید بایستند و به چپ و راست بنگرند.
- بدانند که کودکان توسط رانندگان، همیشه قابل دیده شدن نیستند.
- بدانند که ممکن است به طور غیر منتظره با خودروها مواجه شوند.
- قبل از هر موضوعی نحوه استفاده از خط کشی های عابر پیاده را یاد بگیرند.
- از ایمن ترین محل عبور از خیابان در نزدیکی خانه شان آگاه باشند.

آموزش کودکان 5 تا 7 ساله:

به کودکان 5 تا 7 ساله معمولاً مسئولیت بیشتری برای حفظ ایمنی شان داده می شود. نکات زیر باید به آن ها آموزش داده شود:

- بهتر است کودکان در کنار خیابان های شلوغ ، تنها نباشند.
- دایره لغات ایمنی ترافیک آن ها وسعت داده شود.
- افرادی را در عبور از خیابان به آن ها کمک می کنند، تشخیص دهند و جستجو کنند.
- بدانند چگونه و کجا می توانند به طور ایمن بازی کنند.
- جهت ترافیک را با دیدن و شنیدن، تشخیص دهند.
- قبل از عبور از خیابان، کجا بایستند و گوش دهند و کوتاه ترین فاصله را برای رد شدن مستقیم از خیابان ها انتخاب کنند.
- در صورت امکان، از خط کشی های عابرپیاده علامت گذاری شده استفاده کنند.
- چگونه از چراغ های راهنمایی (با یا بدون خط کشی های عابر پیاده علامتگذاری شده) استفاده کنند.
- شیوه رفت و آمد ایمن به مدرسه را بدانند.
- آگاهی از خطرات دیده نشدن یا ندیدن سایر عوامل ترافیکی، به دلیل وجود خودروهای عظیم الجثه.
- درک مشکلات ایجاد شده توسط سایر کاربران راه و اهمیت دیده شدن در همه شرایط آب و هوایی.
- آگاهی از این موضوع که تصادف می تواند منجر به جرح و مرگ شود.
- آگاهی از این موضوع که گاهی در تصادفات، افراد پیاده مقصرند.

کودکان 8 تا 12 ساله:

از کودکان 8 تا 12 ساله انتظار می رود توانایی رویارویی با خطرهای ترافیک را به تنهایی داشته باشند. آنها باید نکات زیر را یاد بگیرند:

- مکان های ایمن برای بازی کردن را تشخیص دهند و آن ها را به کودکان کوچک تر توصیه کنند.
- نیاز به دیده شدن در نزدیکی و داخل ترافیک را درک کنند و در مورد خطرات خودروهای بزرگ و نحوه عبور از خیابان ها، آگاه باشند.
- مفهوم چراغ های راهنمایی، تابلوهای مسیر، خط کشی ها و علاماتی که رانندگان و پلیس می دهند، را درک کنند.
- مفهوم سرعت های متغیر را با مشاهده ترافیک، درک کنند.
- بدانند که چگونه و چه وقت در یک موقعیت ضروری درخواست کمک کنند.
- از کدامیک از تابلوهای مسیر پیروی کنند، کدامیک هشدار دهنده و کدامیک آگاهی دهنده هستند.
- مفاهیم قابلیت دیده شدن، وضوح، هوای متغیر، کنترل خودرو و ترمز گرفتن را درک کنند.
- از اینکه کاربران راه قوانین ترافیکی را همیشه رعایت نمی کنند، آگاه شوند.
- نیازهای گروه های خاص مانند افراد خردسال ، پیر و ناتوان را درک کنند.
- نتایج سریع و بلند مدت تصادفات را درک کنند.
- از اهمیت وجود خیابان های امن در نزدیکی مدرسه در زمان تغییر مدرسه شان، آگاه باشند. - الگوی خوبی برای سایر بچه ها باشند.

نوجوانان 12 تا 16 ساله:

با نوجوانان 12 تا 16 ساله در کشورهای در حال توسعه و در حال گذار، بیشتر به عنوان بزرگسالان کوچک رفتار می شود، آنان باید یاد بگیرند که:

- خودشان به خوبی و در ایمنی کامل، با وسایط حمل و نقل عمومی، سفرهای درون شهری را انجام دهند.
- چگونه در خیابان دوچرخه سواری کنند.
- با مقررات عبور و مرور در بزرگراه ها آشنا باشند.
- دلایل تصادفات و چگونگی ایفای نقش در کاهش خطرات را بدانند.
- با دیدن ترافیک، قادر به تشخیص سرعت ها و فواصل خودروها باشند.
- با قوانین و مقررات مهم و مسئولیت های یک کاربر راه در مقابل سایرین، آشنا باشند.
- اصول ساده کمک های اولیه را بدانند.

معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری قزوین

مدیریت امور فرهنگی و آموزش